

prima instanță: A. Rusu

dosarul nr. 2ra-2355/16

instanța de apel: I. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Marina Tomașenco

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Marinei Tomașenco împotriva lui Vadim Tomașenco cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Vadim Tomașenco și modificată hotărârea Judecătoriei Edineț din 22 martie 2016

constată:

La 07 decembrie 2015, Marina Tomașenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vadim Tomașenco cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori.

În motivarea acțiunii a invocat că cu Vadim Tomașenco a înregistrat căsătoria la 26 februarie 2001, iar la 21 noiembrie 2014, în baza hotărârii Judecătoriei Edineț, căsătoria a fost desfăcută. În familie s-au născut doi copii Grigore Tomașenco, născut la 16 iulie 2000 și Vadim Tomașenco, născut la 01 martie 2010, care se află împreună cu Marina Tomașenco.

Prin ordonanța Judecătoriei Edineț nr. 2p/o-165/ 14 din 24 octombrie 2014 a fost dispusă încasarea din contul pârâtului a pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime de 1/3 din toate veniturile lunare, până la atingerea majoratului de către copii.

Menționează că Vadim Tomașenco achită lunar 1/3 din salariul de 520 lei pentru întreținerea copiilor minori, sumă pe care o consideră derizorie și insuficientă pentru întreținerea și creșterea unui copil.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. art. 58, 75 alin. (2), 76 alin. (1), (2) Codul familiei, art. 18 alin. (1) din Convenția Internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare din 25 februarie 1993, art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, art. 166-167 CPC.

Solicită modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori Grigore Tomașenco, Vadim Tomașenco stabilită prin ordonanța Judecătorei Edineț nr. 2p/oa165/ 14 din 24 octombrie 2014 și anume 1/3 din veniturile lunare, în sumă fixă a câte 1000 lei, pentru fiecare copil.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț din 22 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial și a fost modificat cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin ordonanța Judecătorei Edineț nr. 2p/o-165/ 14 din 24 octombrie 2014 prin care s-a dispus încasarea de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco a pensiei de întreținere pentru fiii minori Grigore Tomașenco, născut la 16 iulie 2000 și Vadim Tomașenco, născut la 01 martie 2010, în mărime de 1/3 din salariu și din alte venituri.

A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco pensia de întreținere pentru fiul minor Grigore Tomașenco în sumă fixă de 911,90 lei, începând cu data de 07 decembrie 2015, până la atingerea majoratului.

A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco pensia de întreținere pentru fiul minor Vadim Tomașenco în sumă fixă de 690,75 lei, începând cu data de 07 decembrie 2015, până la atingerea majoratului.

A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco cheltuielile de judecată pentru asistență juridică suportată în mărime de 1500 lei.

A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 576,95 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2016, a fost admis apelul declarat de Vadim Tomașenco și modificată hotărârea primei instanțe prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere de la 911,9 lei la 350 lei și de la 690,75 lei la 250 lei, iar în latura taxei de stat de la 576,95 lei la 180 lei.

La 29 iulie 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, Marina Tomașenco a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerându-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

Explică că instanța de apel eronat a constatat ca achitarea pensiei de întreținere în cuantumul stabilit de prima instanță ar fi prea împovărătoare, în situația în care Vadim Tomașenco este invalid de gradul III (trei) și nu a ținut cont de faptul că este încadrat în câmpul muncii având un venit lunar în suma totală de 1036,89 lei, astfel, micșorând cuantumul pensiei de întreținere pentru fiul minor minor Grigore Tomașenco de la 911,90 lei la 350 lei, iar pentru fiul minor Vadim Tomașenco de la 690,75 la 250 lei.

Consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel cu privire la micșorarea cuantumului pensiei alimentare pentru fiecare copil luând la bază mărimea pensiei lui Vadim Tomașenco ca invalid de gradul III (trei), deoarece, instanța de apel nu a reținut că intimatului la stabilirea gradului de invaliditate i-a fost păstrată capacitatea de muncă, ceea ce nu-l eliberează de obligațiile de întreținere a copiilor săi minori.

Relevă că a demonstrat instanței de judecată prin probe și anume că intimatul chiar dacă este încadrat în gradul III (trei) de invaliditate și fiindu-i păstrată capacitatea de muncă, fiind apt de muncă, are posibilitate să muncească.

Susține că conform informației Biroului Național de Statistică din RM, indemnizația de întreținere în mărime 1823,8 lei constituie minimul de existență pentru un copil de vârsta de la 7-17 ani și indemnizația în mărime de 1381,50 lei constituie minimul de existență pentru un copil de vârsta de la 1-6 ani, astfel intimatul fiind obligat la achitarea a 1/2 din minimul de existență și anume pentru copilul minor Grigore Tomașenco în mărime de 911,90 lei și pentru copilul minor Tomașenco Vadim în mărime de 690,75lei.

Precizează că drept probă a prezentat primei instanțe informația de la Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, privind valoarea minimului de existență pentru un copil de vârsta de la 7-17 ani și pentru un copil de vârsta de 1-6 ani.

Indică că instanța de apel prin interpretarea eronată a normelor de drept material și prin aprecierea arbitrară a probelor a pus mai mult în sarcina recurenteii întreținerea fiilor minor, fără a ține cont de faptul că la moment este însărcinată.

La 21 septembrie 2016, Marina Tomașenco a depus recurs suplimentar, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea acestuia, a invocat suplimentar că instanța de apel nici în partea motivată și nici în dispozitivul deciziei nu s-a expus asupra tuturor concluziilor primei instanțe și nu le-a dat apreciere.

Astfel, relevă că în dispozitiv nu rezultă care sunt concluziile instanței de apel referitoare la termenul de executare a hotărârii și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 06 octombrie 2016, Vadim Tomașenco, a depus referință la cererea de recurs declarată de Marina Tomașenco, prin care a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 23 iunie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 115).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că Vadim Tomașenco și Marina Tomașenco au înregistrat căsătoria la 26 februarie 2001, iar din căsătorie s-au născut copiii minori Grigore Tomașenco la 16 iulie 2000, fapt ce se confirmă prin certificatul de naștere seria NA-VI nr. 2248510 (f. d. 11) și Vadim Tomașenco la 01 martie 2010, fapt ce se atestă prin certificatul de naștere nr. 2248513 (f. d. 10)

Este cert și faptul că prin ordonanța Judecătoriei Edineț din 24 octombrie 2014, a fost dispusă încasarea de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco pensia de întreținere a copiilor minori Grigore Tomașenco și Vadim Tomașenco în mărime de 1/3 din salariu și din alte venituri lunare, începând cu data de 23 octombrie 2014, până la atingerea majoratului (f. d. 3).

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Vadim Tomașenco, Marina Tomașenco a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copii minori Grigore Tomașenco, Vadim Tomașenco stabilită prin ordonanța Judecătoriei Edineț nr. 2p/o-165/ 14 din 24 octombrie 2014 și anume 1/3 din veniturile lunare, în sumă fixă a câte 1000 lei, pentru fiecare copil.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a admis acțiunea parțial și a modificat cuantumul pensiei de întreținere stabilit prin ordonanța Judecătoriei Edineț nr. 2p/o-165/ 14 din 24 octombrie 2014 prin care s-a dispus încasarea de la Vadim Tomașenco în beneficiul Mariei Tomașenco a pensiei de întreținere pentru fiii minori Grigore Tomașenco, născut la 16 iulie 2000 și Vadim Tomașenco, născut la 01 martie 2010, în mărime de 1/3 din salariu și din alte venituri. A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco pensia de întreținere pentru fiul minor Grigore Tomașenco în sumă fixă de 911,90 lei, începând cu data de 07 decembrie 2015, până la atingerea majoratului. A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco pensia de întreținere pentru fiul minor Vadim Tomașenco în sumă fixă de 690, 75 lei, începând cu data de 07 decembrie 2015, până la atingerea majoratului. A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco cheltuielile de judecată pentru asistență juridică suportată în mărime de 1500 lei. A fost încasat de la Vadim Tomașenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 576, 95 lei.

Judecând apelul declarat de Vadim Tomașenco, prima instanță l-a considerat întemeiat și, admițându-l a modificat hotărârea primei instanțe prin micșorarea

cuantumului pensiei de întreținere de la 911,9 lei la 350 lei și de la 690,75 lei la 250 lei, iar în latura taxei de stat de la 576,95 lei la 180 lei.

În susținerea soluției date, instanța de apel a reținut că reieșind din situația materială a lui Vadim Tomașenco, achitarea pensiei de întreținere în cuantumul stabilit de prima instanță ar fi prea împovărătoare, în situația în care Vadim Tomașenco este încadrat în gradul III de invaliditate și este încadrat în câmpul muncii având un venit lunar în sumă totală de 1036,89 lei.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia de a modifica cuantumul pensiei stabilite prin ordonanța Judecătoriei Edineț nr. 2p/o -165/2014 din 24 octombrie 2014 și de a încasa de la Vadim Tomașenco în beneficiul Marinei Tomașenco pensia de întreținere pentru fiul minor Grigore Tomașenco în sumă fixă de 911,90 lei și pensia de întreținere pentru fiul minor Vadim Tomașenco în sumă fixă de 690,75 lei, începând cu data de 07 decembrie 2015 și până la atingerea majoratului.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține dispozițiile art. 74 alin. (1) Codul familiei, potrivit cărora părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material, precum și prevederile art. 75 alin. (1) și (2) Codul familiei, care indică că pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărimi de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

Relevant la caz sunt și prevederile art. 76 Codul familiei, care cert stipulează că în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Ca urmare, având în susținere prevederile normelor enunțate, în coroborare cu dispozițiile art. 58 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copii sunt născuți

în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat, se constată a fi justificată concluzia primei instanțe cu privire la stabilirea pensiei de întreținere pentru copilul minor Grigore Tomașenco născut la 16 iulie 2000, în sumă fixă de 911, 90 lei și pentru copilului minor Vadim Tomașenco născut la 01 martie 2010 în sumă fixă de 690,75 lei, din contul tatălui Vadim Tomașenco, începând cu data de 07 decembrie 2015 și până la atingerea majoratului.

Or, fiind evident că atât Marina Tomașenco, cât și Vadim Tomașenco sunt obligați să contribuie în mărime egală la întreținerea copiilor minori, reieșind din informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență, care indică cert că valoarea minimului de existență pentru un copil în vârstă de 1-6 ani pentru anul 2015 a constituit suma de 1381,50 lei și pentru un copil în vârstă de 7-17 ani pentru anul 2015 a constituit suma de 1823,80 lei (f. d. 2), soluția primei instanțe este absolut întemeiată și lipsită de confuzii, justificat fiind stabilit că din contul intimatului urmează a fi încasat în beneficiul recurentei pensia de întreținere pentru copilul minor Grigore Tomașenco născut la 16 iulie 2000, în sumă fixă de 911, 90 lei și pentru copilului minor Vadim Tomașenco născut la 01 martie 2010 în sumă fixă de 690,75 lei, care se consideră a fi rezonabile pentru întreținerea copiilor minori.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic soluția instanței de apel cu privire la modificarea prin micșorare a cuantumului pensiei de întreținere de la 911,9 lei la 350 lei și de la 690,75 lei la 250 lei, deoarece acest fapt ar leza substanțial interesele copiilor minori și ar pune recurenta într-o situație materială mai defavorabilă față de intimat.

Mai cu seamă se va menționa că, reieșind din rigorile instituite de legislator, cuantumul sursei de venit a lui Vadim Tomașenco și a faptului că acesta, conform adeverinței nr. 50 eliberată la 15 ianuarie 2016 de către Gimnaziul Ruseni, r-nul Edineț, dispune de un salariu în mărime de 520 lei lunar, precum și faptul că dânsul este încadrat în gradul III de invaliditate și dispune de pensie de dezabilitate medie în sumă de 416,89 lei lunar și de un suport financiar de 100 lei, împrejurări reținute, de altfel, și de instanța de apel la adoptarea soluției de modificare a hotărârii primei instanțe, nu poate afecta interesele copiilor minori.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Marina Tomașenco.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 09 iunie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Edineț din 22 martie 2016, în pricina civilă la

cererea de chemare în judecată a Marinei Tomașenco împotriva lui Vadim Tomașenco cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu